

STORTINGET

Representantforslag 271 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Kari Sofie Bjørnsen, Nikolai Astrup og Aleksander Stokkebø

Dokument 8:271 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Sofie Bjørnsen, Nikolai Astrup og Aleksander Stokkebø om å omprioritere til mer kostnadseffektive og lønnsomme klimainvesteringer

Til Stortinget

Bakgrunn

Det er behov for opprydning i og bedre innretning av bistanden, og det er behov for mer effektivitet i klimapolitikken. Man må få mer ut av hver krone som brukes, og man kan ikke sløse med skattebetalernes penger. Forslagsstillerne viser til at Høyre har foreslått reduksjoner i bistandsbudsjettet og prioritering av tiltak som virker.

Forslagsstillerne ønsker mindre symbolpolitikk i klimapolitikken. Forslagsstillerne viser til at det var derfor Høyre bidro til å oppheve klimanøytralitetsmålet for 2030, som Høyre også stemte mot da det ble innført. Klimainvesteringsfondet, som forvaltes av Norfund, er på sin side et av verktøyene som virker best. Det bidrar til kostnadseffektive utslippskutt globalt og er en økonomisk lønnsom investering for Norge. Det mobiliserer effektivt mer privat kapital til klimainvesteringer – og bistandspenger bør i større grad omprioriteres til dette. Pengene går i hovedsak til investering i fornybar kraftproduksjon i utviklingsland og gir en økonomisk avkastning som kan reinvesteres. Det inngås partnerskap istedenfor giver- og mottakerrelasjon.

Krigen i Midtøsten viser for alvor sårbarheten i den globale tilgangen på olje og gass og betydningen av

energisikkerhet. Ikke bare viser det at Norge bør lete mer etter olje og gass, men det viser også betydningen av å diversifisere energimiksen – for å redusere sårbarheter. Energiomstillingen gjennomføres best ved å bygge ut lønnsom fornybar og utslippsfri kraft i stor skala.

Det er i Norges egeninteresse å bidra til lønnsomme klimainvesteringer og mobilisering av privat kapital til dette formålet. Hvis verden ikke lykkes med energiomstillingen globalt, vil for eksempel orkaner, skogbrann, tørke og flom bli stadig vanligere. Kostnaden av klimatilpasning og -håndtering vil fortsette å øke – også i Norge. Videre er klimaendringer en trusselmultiplikator, slik det norske Forsvaret beskriver det i sin miljøstrategi. Tørke, flom og matmangel kan føre til sterkere konflikter og store migrasjonsstrømmer mot Europa. Norge har også verdensledende kompetanse innen energi, offshorevirksomhet og teknologi. Når Norge bidrar til fornybarprosjekter i vekstmarkeder, åpnes samtidig dører for norsk teknologi og kompetanse.

Opptappingsplan for Klimainvesteringsfondet

Klimainvesteringsfondet er et statlig finansiert fond forvaltet av Norfund, opprettet i 2022, etter forslag fra regjeringen Solberg i 2021. Fondets mandat er å bidra til å redusere eller unngå klimagassutslipp ved å investere i fornybar energi i utviklingsland med store utslipp fra kullkraft og annen fossil kraftproduksjon.

Klimainvesteringsfondet er innrettet for at statlig kapital skal utløse og mobilisere privat kapital, slik at den samlede investeringseffekten blir vesentlig større enn det offentlige bidraget alene. Dette er en markedsorientert og ansvarlig tilnærming. Ifølge fondet har det til nå blitt investert i prosjekter som vil unngå ut-

slipp av 17,6 millioner tonn CO₂ årlig, tilsvarende 40 pst. av Norges årlige utslipp. Siden opprettelsen har det dessuten generert en gjennomsnittlig årlig avkastning på 14,4 pst. i investeringsvaluta (IRR på 19 pst. i NOK), og forvaltningskostnadene har vært 1 pst.

Stortinget har siden opprettelsen behandlet spørsmål om videre oppkapitalisering i forbindelse med de årlige budsjettforhandlingene. I vedtak 984 (2024–2025) av 10. juni 2025 bestemte Stortinget at regjeringen skal legge frem en plan for gradvis oppskalering av Klimainvesteringsfondet fra 2026 til 2030. Regjeringen har ennå ikke fulgt opp vedtaket.

Det er en utfordring for Klimainvesteringsfondet at det mangler en forutsigbar, langsiktig opptrappingsplan. Private investorer som skal inn i investeringer sammen med fondet, trenger forutsigbarhet. Norfund som forvalter trenger å kunne planlegge sine investerin-

ger, bygge kapasitet og inngå partnerskap over tid. Mangel på forutsigbarhet begrenser fondets effektivitet. Forslagsstillerne er derfor opptatt av større forutsigbarhet, slik at man i enda større grad kan oppnå kostnadseffektive, lønnsomme utslippskutt og avkastning.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2027 legge frem en konkret opptrappingsplan for kapitaliseringen av Klimainvesteringsfondet, som fastsetter årlige tilskudd for perioden 2027–2030.

26. mars 2026

Kari Sofie Bjørnsen

Nikolai Astrup

Aleksander Stokkebø